

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Floremundi Raemundi V. Cl. Olim Consiliarii Regis
Galliarvm Ex Calviniano Catholici Synopsis Omnium hujus
temporis Controversiarum tam inter Lutheranos,
Calvinistas quam alios plurimos. Sive Historia ...**

Raemond, Florimond de

Coloniae Agrippinae, 1655

II. Quodnam posuerit Calvinus doctrinae suae fundamentum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10880

lippientibus aspectabilem : & quemadmodum nullum sit vitium , cuius non aliquis reperitur patronus , ita nullum esse hæreticum , qui non locum aliquem Scripturæ ad suum particularem sensum detorquere possit. Nam ut in hydropico siti enecto , quidquid alimenti ingeritur , in aquosam substantiam convertitur , atque ita aqua , quæ rerum omnium , Pindaro teste , est præstantissima , illi nihilominus est mortifera , & morbum ejus nutrit : ita quidquid in Scriptura hæreticus legit , eo venæ illius insistantur atque intumescunt , vincula vitæ ipsius & continentia dissolvuntur , harmonia quæ corpori Ecclesiæ unitus fuerat , dissipatur atque evanescit , tandemque ipse à gremio Matris suæ avulsus , eo magis marcescit hæcescitque , quo plus peregrini hujus cibi assumit , qui in æternam mortem tandem illum dat præcipitem. Muncerus , quamvis Anabaptista , Prophetam se esse ex Scriptura probabat. David Georgius homo proflus diabolicus , ex Scriptura , se Messiam esse asserbat. Carolstadius ex Scriptura revelationes suas confirmabat , ut & Zvinglius somnia sua & visiones nocturnas ex eadem Scriptura demonstrabat. Sathanas ipse cum Deo contendens , Scriptura usus est. Quid igitur metuis inquit Chrysostomus hæretico Scripturam allegante ? Sæpenero , inquit Athanasius in vita S. Antonii , maligni spiritus exaudiuntur concentu harmonico psalentes , & sacras Scripturas impuro oro concinentes : nec raro , dum nos legimus , referre audiuntur extremas voces , tamquam Echo. Diabolus quoties cum Luthero conferret , Scripturam allegabat , ut scriptum est à me post ipsum , libro primo. Denique semper Scriptura fuit a rea , in qua omnes hæretici hæreseos suæ fundamenta jecerunt : & pulvinar , quo caput suum reclinarunt : & veteres ac læteri centenos , quibus nuditatem suam tegere semper conati sunt. Hæc illis ludus veluti est gladiatorius , hæc campus prælii , hæc circus , ubi sese exercent ; hæc theatrum est , ubi dramata , vel potius tragœdias suas exhibent : quamvis nec magisterium aut assequuti gladiatorum , nec jus habeant armorum , nec ab Athletarum collegio agnoscantur , nec personam , quam sustinent , digne sciant representare , nec denique in ulla harum functionum eam , qua opus est , auctoritatem à legitimo Magistratu obtinuerint. Scriptura nihilominus

fidem illis facit , & tutos præstat inter homines , sine cujus auctoritate ejeti fuissent , tamquam missi à diabolo. Et ut nullum est periculosius venenum eo quod saccharo obrectum est , eo quod avidius deglutiatur , & postea difficilius ejiciatur : ita nullus æque est error noxius , ac is , cui verbum Dei prætextitur , quo multi per simplicitatem suam capiuntur , non secus ac aves , quæ dum cibum querunt , mortem inveniunt inter arbusa & dumeta arte aucipis concinnata , plena laqueis & visco.

II. Calvinus qui Lutheri doctrinæ suam quam maxime , quamvis varie confirmavit , licet (quo erat animo elato) profiteri noluerit , se quidquam illi debere , hanc Maximam sive Regulam quasi in limine putatitiæ suæ Ecclesiæ collocavit. *Scripturam solam esse judicem controversarum Religionum , nec alio opus esse.* Hac regula se secutum , an credere debeat Symbolo Sancti Athanasii , professus est in Synodo Lausannensi , teste P. Carolo , qui interfuit. Eandem esse sui ipsius interpretem ; insignem fieri Deo injuriam , si dicamus , Scripturam , quam ipse nobis reliquit , obscuram esse. Et hoc est quod movit discipulum ipsius dilectum , quem tamquam alterum Joannem , sine fere fovit , Bernardinum Ochinum , postea , ut exposui libro quarto , Arrianismum amplexum , ut hanc pronunciarer sententiam : *Sacræ literæ , inquit , in se sunt proflus perspicuæ , in iis maxime , quæ sunt ad salutem necessaria.* Quod si non exstat in illis diserte dogma Trinitatis , ad credendum illud nemo obligatur. Non enim nisi illud teneatur credere , quod clare est in Scriptura explicatum Nimirum oblitus erat hic Gallorum Pseudoapostolus , se alio loco stultos excerebratos appellasse eos , qui se putant intelligere Scripturas. Ecce qui dicat in secundam ad Timotheum : Per hoc , inquit , retunditur arrogantia quorundam insensatorum , qui se gloriantur non indigere Doctore , eo quod sufficiat solius Scripturæ lectio. Nam qui muta Scriptura contentus auxilium vivæ vocis aspernatur , experietur quam sit malum , constitutum à Deo & Christo discendi medium contemnere. En quomodo in omnes sensus eam torqueat , modo facilem faciens tractabilemque & mox rursus obscuram & tractatu difficilem. Si non posset , inquit Tertullianus , perperam intelligi Scriptura , nulla foret hæresis. Facilis est , inquit Simplex igitur fuit atque rudis Augustinus , dicens , Deum eam obscurasse

obscurasse multorum variorumque mysteriorum v. lo obducto, ut per laborem difficultatemque arrogantia nostra compesceretur, liberareturque animus noster fastidio illo, quo plerunque laborant res obvia & faciles. Obscura, inquit alio loco Calvinus, nos exercent, at facilia fatiant. Sed oculatis istis Argis omnia sunt facilia & exposita, quæ aciem oculorum habent non minus penetrantem, quam Linceus ille, de quo est apud Plutarchum, cui nec rupes, nec lignum, nec mons, nec ullum aliud corpus quantumvis solidum objiciebatur, quod non visu penetraret. Omnia illis sunt facilia: at misero illi & caeco D. Augustino nihil non est difficile. Quod intelligo, inquit, in lectione Sacrae Scripturae, nihil est, respectu illius, quod ignoro. Ezechiel Scripturam appellat librum involutum. Eadem est magnus ille liber septem sigillis munitus, quem aperire nemo potest, præter Agnum, aut Sanctos, per specialem illius assistentiam. Quæ de re elegans existat magni illius viri, quem per excellentiam Theologum appellamus, comparatio. Quemadmodum picturae quædam ita sunt in omnes partes obversa, ut quacunque eas, se sequi intuitu videantur, quod tamen omne in uno aliquo puncto aut lineamento positum est, quod pictores tantum intelligunt: ita qui in sacras literas oculos intendit, pluribus eas sensibus aptas deprehendit, qui omnes iudicio ejus satis quadrant, quum unus sit tantum genuinus & certus. Si persequutus fuisset similitudinem, addidisset etiam hoc: Quemadmodum tabula istam proprietatem non habitura sit, ut quaquaversus ad spectum obvertat, si ipsius picturae, aliud quam in ipsum pictorem, obtutus defigatur. (Hæc enim ratio est, ob quam imagines vultum oculosque spectatoribus obvertunt: quod non accideret, si aliud quam in artificem, visus dirigeretur.) Sic qui Scripturam contemplatur, si animum ad verum Ecclesie sensum, insuper habita ipsa littera & ut ita dicam, scriptoris calamo, (ut etiam in picturis nulla penicilli habetur ratio) intendit, in S. Scriptura intelligenda numquam aberrabit. Secus, erroneo visu mendacium arripit pro veritate, & umbram pro corpore, & quod de Ixione fabulis proditum est, nubem pro vera Junone amplexabitur. Scriprara, inquit quidam Barcinonensis Episcopus, similis est hortus omnis generis arboribus confito, quarum alia aliis fructibus sunt onustæ, tum hybernis, tum æstivis. Quidam natura sunt bonæ, quamvis cru-

di, alii, costati tantum: quidam succum habent dulcem, alii acidum, qui tamen durant diutius, & coctione redduntur mitiores. Ita in sacro Dei verbo quædam sunt in ipsa literæ simplicitate salubria, alia periculosa admodum atque insipida, nisi recoctione, hoc est recta explicatione mitescant. Sed non permissum est cuivis, in hac re aliquid conari, inquit S. Dionysius, licet nemo non præstantiam hanc sibi sumat.

III. Hereticus quidquid invenit in domo Dei & in divinis ceremoniis, seruetur ac perquirat, atque ex eorum id, quod habet, compilat, id solum usurpans, quod suæ imaginationis fonti imponit: omnia deinde suæ imaginationis fonti imponit, quas vult formas inde eliciens; ex quibus sibi sectam fingit speciosis prætextibus insignem, & sub verbi Dei nomine e suis phantasiis idolum sibi exculpit, easque fucis obducit, ne agnoscantur, quemadmodum mangones veteres panos interpolant, ut pro novis eos vendant. Patres quum viderent sua ætate hereticos scripturam perpetuo in ore habere, eodem modo exclamarunt, quo nos hodie: Quid hoc tibi vult suo quisque modo Scripturam lacerat. Aliter eam exponunt Novatus, Photinus, Sabellius; aliter Donatus & Macedonius; aliter Apollinaris, Nestorius & Eutyches. Nos loco illorum veterum ponamus Lutheranos, Zvinglianos, Anabaptistas, Calvinistas. Omnes isti, ut Vincentius Lerinensis ait, Scripturam ubique in scriptis suis inculcant, adeo ut ne paginam quidem in libris eorum reperias, quam non passim occupent ex Veteri & Novo Testamento desumpta testimonia. Et quemadmodum Moneta adulteratores alia metalla pauxillo auro & argento admiscunt, deinde Regum ac Principum imagines & nomina imprimunt, sine quibus erogari moneta illa non potest: sic heretici falsa interpretatione depravatis S. Scriptura locis, divini verbi nomen obtinent, illaque ad opinionum suarum portenta velanda, ac populo commendanda abutuntur. Et quemadmodum homines graveolentes alarum hircos pastillis aliisque adscitis odoribus; sic heretici doctrinæ suæ fetorem divini verbi fucis velare ac tegere student. Sed velut etiam si arthropem quis cæcussa inducat, simus tamen nasus, labia pendula & crassa, & mala turgida qualis sit facile produat sic frustra Sectarii nefarios suos conatus religiosis prætextibus velant, quum aliunde illi ab omni parte appareant.